

OBSAH

I. DOPRAVNÍ A ZDVÍHACÍ ZAŘÍZENÍ

Účel dopravních zařízení	13
A. Zdvihadla a jeřáby	13
1. Části zdvihadel a jeřábů	13
2. Pohon zdvihadel a jeřábů	31
3. Zdviháky	34
4. Zdvihadla	38
5. Kladkostroje	40
6. Jeřáby	43
7. Elektrické zařízení jeřábu	66
8. Bezpečnostní předpisy	70
B. Zařízení pro hromadnou dopravu materiálu (dopravníková zařízení)	74
1. Transportéry s pryžovými pásy	76
2. Transportéry s ocelovými pásy	80
3. Článkové transportéry	81
4. Pracovní stoly	83
5. Příčkové transportéry	84
6. Lopatkové transportéry	85
7. Hrabíkové transportéry	85
8. Vozíkové okružní transportéry s taženými vozíky	86
9. Vozíkové transportéry s unášenými (vlečenými) vozíky	87
10. Dopravní žlaby	87
11. Dopravní šneky	89
12. Válečkové tratě	90
13. Kladičkové tratě gravitační	93
14. Vozíkové tratě	93
15. Otáčecí stoly	94
16. Lavičkové elevátory	94
17. Korečkové elevátory	96
18. Transportéry s unášeči	98
19. Šroubové dopravní žlaby — tobogany	99
20. Šroubové válečkové tratě	99
21. Visuté okružní dopravníky	100
C. Výtahy	103
1. Základní pojmy	104
2. Části výtahu	104
3. Elektrické zařízení výtahu	114
4. Druhy výtahů	115
5. Řízení výtahů	116
6. Předpisy	117

II. HYDROMECHANIKA

Úvod	120
1. Hydrostatika	121
2. Hydrodynamika	127

III. ČERPADLA

Úvod	137
1. Práce čerpadel	137
2. Čerpadla s přímou přeměnou mechanické práce v tlakovou energii	142
3. Čerpadla s nepřímou přeměnou mechanické práce v tlakovou energii	160
4. Proudová čerpadla	173
5. Materiál, pohon, montáž, zkoušení a obsluha čerpadel	176
6. Čerpadla pro některé zvláštní účely	179

IV. VODNÍ MOTORY

Úvod	180
1. Vodní energie	181
2. Vodní kola	185
3. Vodní turbíny	188

V. TEPELNÁ MECHANIKA

A. Základy nauky o teple	201
------------------------------------	-----

Úvod	201
1. Základní tepelné veličiny	201
2. Spalování	208
3. Sdílení tepla	211
4. Vliv tepla na skupenství látek	215

B. Thermomechanika vzdušín	216
--------------------------------------	-----

1. Statika plynů	216
2. Statika vodní páry	225
3. Dynamika vzdušín	231
4. Chlazení	236
5. Thermodynamické vytápění	238

VI. KOMPRESORY, DMYCHADLA A VENTILÁTORY

A. Druhy strojů	240
---------------------------	-----

1. Pistové kompresory	240
2. Vyvěvy	252
3. Rotační stroje	255
4. Odstředivé ventilátory	258
5. Odstředivá dmychadla a kompresory	262
6. Axiální stroje	271

B. Strojní chlazení	278
-------------------------------	-----

C. Kompresorové vytápění	282
------------------------------------	-----

VII. SPALOVACÍ MOTORY

A. Pistové motory	284
-----------------------------	-----

1. Druhy motorů	284
2. Jak pracují motory dvojdobé	285
3. Jak pracují motory čtyřdobé	285

4. Komprese a expanse	286
5. Naftové motory stacionární	287
6. Naftový automobilový motor	289
7. Benzinový automobilový motor	291
8. Letadlové motory	291
9. Pracovní válec a píst	295
10. Klikové ústrojí	300
11. Kompresní (spalovací) komora	305
12. Rozvodové ústrojí	311
13. Dvojdobé motory	315
14. Jak se připravuje výbušná směs	318
15. Plynové generátory	329
16. Regulace otáček	332
17. Jak se směs zapaluje	334
18. Mazání motorů	338
19. Chlazení	341
20. Roztáčení motorů	343
21. Montáž a demontáž	346
22. Obsluha a poruchy motorů	348
B. Plynové turbíny	350
1. Podstata plynových turbín	350
2. Rozdělení plynových turbín	350
3. Provedení plynových turbín	351
4. Porovnání plynové turbíny s ostatními tepelnými motory a její pravdě- podobný vývoj	356

VIII. PARNÍ KOTLE

Úvod	357
A. Vývoj a význam parních kotlů	357
B. Součásti a základní znaky kotle	358
C. Paliva	362
D. Spalování	365
E. Účinnost kotle	369
F. Topeniště	372
G. Tah, průtahy a komín	379
H. Armatura a příslušenství	381
I. Napájecí voda	384
J. Přehříváky a ohříváky	388
K. Druhy kotlů	392
L. Kontrola provozu	408
M. Obsluha	412
N. Kotelní předpisy	414

IX. PARNÍ STROJE PÍSTOVÉ

A. Uspořádání parního stroje, píst a válec	417
B. Tlakový a indikátorový diagram	421
C. Rozdělení parních strojů	423
D. Účinnosti	425
E. Spotřeba páry, tepla a paliva	426
F. Rozvody	427

G. Setrvačníky a regulace otáček	430
H. Kondensace parních strojů	432
I. Použití a provedení parních strojů	433
J. Obsluha parních strojů	436

X. PARNÍ TURBINY

A. Jednostupňová stejnotlaká turbina, dýza (tryska) a oběžné kolo	438
B. Účinnosti	443
C. Spotřeba páry, tepla a paliva	444
D. Rotor a stator	446
E. Kondensace parních turbin	452
F. Regulace (řízení) a rozvod	458
G. Oběžné a rozváděcí lopatky, ucpávky	460
H. Turbiny s rychlostními stupni, turbiny mnohostupňové, přetlakové a jejich kombinace	463
I. Teplárny	476
J. Montáž, obsluha a provoz parních turbin, jejich poruchy a ošetřování	479

XI. AUTOMOBILY

Druhy motorových vozidel	485
Základní rozměry a pojmy	485
Rozdělení automobilu	486
A. Motory s příslušenstvím	487
B. Převodná ústrojí automobilu	503
1. Spojky	503
2. Převodovka	506
3. Kloubový hřídel a klouby	508
4. Rozvodovka	509
C. Podvozek automobilu	514
1. Rám a pera	514
2. Nápravy	517
3. Kola, brzdy a řízení	519
D. Traktory a speciální vozidla	523
E. Elektrický výstroj	525

XII. LETADLA

A. Rozdělení letadel	535
B. Základní pojmy z aerodynamiky a stavby letadel	537
1. Atmosféra	538
2. Vznášení letadla a vznik vztlaku a odporu	540
3. Polára celého letadla	544
4. Zařízení pro zvýšení vztlaku	547
5. Hlavní části letadla	548
6. Síly působící na letadlo	548
7. Materiály k stavbě letadel	549
C. Stavební části letadla	550

D. Letadlové motory	558
1. Vrtulové motory	554
2. Tryskové motory	562
E. Letecké přístroje	568
1. Přístroj pro kontrolu chodu motoru	569
2. Letové přístroje	571
3. Navigační přístroje	572
4. Automatický pilot	573

XIII. VYTÁPĚNÍ, VĚTRÁNÍ, KLIMATISACE

Úvod	574
A. Potřeba vytápění	575
B. Základní rovnice	575
C. Ústřední vytápění	576
D. Ústřední vytápění vodou	578
Vytápění teplou vodou	578
E. Ústřední vytápění parou	590
1. Vytápění parou nízkého tlaku	591
2. Vytápění parou vysokého tlaku	596
3. Vytápění parou podtlakovou	596
F. Dálkový rozvod tepla	598
1. Vodní teplárny	599
2. Parní teplárny	599
G. Ústřední vytápění teplým vzduchem	602
1. Zařízení samotížné	603
2. Zařízení s nuceným oběhem	604
H. Úprava vzduchu	606
1. Teplota vzduchu	607
2. Vlhkost	607
3. Kysličník uhličitý CO ₂	607
4. Zápachy	607
5. Prach	607
6. Bakterie	608
I. Větrání	608
1. Větrání samočinné	609
2. Větrání nucené	612
J. Teplotovzdušné větrání	613
K. Umělé ovzduší	614
L. Chlazení místností	617

XIV. DODÁVKA VODY A PLYNU

A. Vodovody	619
B. Odvodnění	627
C. Plynovody	629

XV. PŘEHLED STROJNÍHO ZAŘÍZENÍ DŮLEŽITÝCH PRŮMYSLOVÝCH OBORŮ

A.	Průmysl cukrovarský	638
B.	Průmysl lihovarský	642
C.	Průmysl pivovarský	644
D.	Průmysl celulosový	646
E.	Průmysl textilní	649
	1. Předení bavlny	650
	2. Spřádání vlny	660
F.	Výroba cementu	663
G.	Hornické strojnictví	667

SEZNAM OBRÁZKŮ NA SAMOSTATNÝCH LISTECH VLOŽENÝCH NA KONCI KNIHY

Obr.	54-I	k textu na straně	54
Obr.	86-I	k textu na straně	80
Obr.	137-I	k textu na straně	113
Obr.	10-V	k textu na straně	229
Obr.	23-XI	k textu na straně	506
Obr.	33-XI	k textu na straně	517
Obr.	16-XII	k textu na straně	550
Obr.	18-XII	k textu na straně	554
Obr.	22-XII	k textu na straně	556
Obr.	1-XV	k textu na straně	638
Obr.	2-XV	k textu na straně	641
Obr.	3-XV	k textu na straně	643
Obr.	4-XV	k textu na straně	644
Obr.	5-XV	k textu na straně	644
Obr.	6-XV	k textu na straně	647